

ønskeligt, om vi styrkede det Forsæt, som den ærede Kultusminister udtalte, at han havde, nemlig, at ville tænke paa en Indskrænkning af Theatrets Omfang, ved f. Ex. at vedtage en Nedsættelse af Tilskudet. For et Par Aar siden lovede den daværende Kultusminister at indskrænke Balletten; han gik imidlertid af, og vi ere ikke komne videre i denne Henseende; men ved at slaae det fast i Tal, vilde det maaskee faae mere Betydning. Iøvrigt tale vi jo for endeel iblinde om Theatret, idet vi ikke vide, hvorledes dets Balance stillede sig i sidste Aar. Statsregnskabet for 1863—64, som dog er saa vigtigt for Finantslovens videre Behandling, er ikke blevet os meddeelt; maaskee den ærede Finantsminister kunde sige os, naar vi kunne vente det. — Hvad der gjælder om Theatret, gjælder ogsaa for en stor Deel saavel om det lærde Skolevæsen som om Seminarierne. Der er allerede gjort opmærksom paa, at de lærde Skoler have en aarlig Underbalance af omtrent 20,000 Rb., at derved dets Capital efterhaanden bliver brugt og om ikke mange Aar kan ventes at være opbrugt, og det naagtes det hvert Aar faaer et Tilskud fra Sørg af 9000 Rb. og har et rentefrit Laan sammesteds fra paa 116,000 Rb. Udvalget henlede alleve forrige Aar Ministeriets alvorlige Opmærksomhed paa, om der ikke kunde træffes Foranstaltninger til at forhindre et saadant Forbrug af Capitalen, men ikke desto mindre seer man ikke Noget om det i det foreliggende Budget, ja der er endogsaa forlangt 10—13,000 Rb. til en ny Rectorbolig ved Aarhuus Cathedralskole, uden at der synes at have været Forhandling med Kommunen om, hvorvidt den var villig at give noget Tilskud dertil. Det er dog vist, at det er en overordentlig stor Begunstigelse, der vises de Communer, hvor der er lærde Skoler. De Byer, hvor de findes, med Undtagelse af Kjøbenhavn, Sørg og Næstved, hvor Forholdene ere noget særegne, have tilsammen kun omtrent $\frac{1}{18}$ Deel af den Befolkning, der findes i de øvrige Provinshyer og paa Landet, nemlig 78,000 af 1,445,000, men derfor er de indenbys Elevers Antal ikke $\frac{1}{18}$ Deel af samtlige Elevers Antal, Forholdet er tværtimod omtrent lige. Ved Aarhuus Skole var Antallet i 1862—63, som er

det sidste Aar, hvorfra jeg har Oplysninger, endogsaa 100 indenbys mod 81 udenbys. Naar Begunstigelsen af disse Byer er saa stor, kunde det vel være billigt, at de give idetmindste Bygningerne til, og ved en nærmere alvorlig Opgjørelse af denne Sag, vilde de neppe kunne slippe dermed. Der blev forrige Aar i Landstinget fra flere Sider udtalt Ønsket om, at de lavere Classer af de lærde Skoler overgik til Communerne og bleve satte i Forbindelse med det borgerlige Skolevæsen, hvad der nu savnes. Dette kunde vist være ønskeligt, men i ethvert Tilfælde er det paa Tiden, at vi her i Finantsloven træffe Bestemmelser til at framskynde en saadan Reform, maaskee omtrent paa samme Maade, som jeg foreslog ved Theatret, at der ikke bliver ansat nogen fast Embedsmand i det kommende Finantsaar, og det var vel ogsaa rigtigt at stryge den hele Post om Rectorboligen i Aarhuus. — Og nu Seminarierne; der anvendes vel aarlig til disse, naar man tager alt Forsødent fra og lægger alt Forsødent til, omtrent 50,000 Rb.; men det viser sig Aar for Aar mere, at de ere aldeles overskødige. I Begyndelsen af dette Aarhundrede kunde det være nødvendigt at have særegne Statsseminarier, fordi man da ved allehaande Midler, f. Ex. ved Fritagelse for Børnepligten, maatte søge at lokke de unge Mennesker til at overtage den besværlige og ringe lønede Stilling som Skolelærer, og fordi det dengang var vanskeligt at erhverve den Dannelse, der var fornøden, ad privat Veie. Nu derimod er ingen af Delene Tilfældet. Tilstrømningen til Seminarierne er langt større end det Antal, de kunne rumme, og Antallet paa dem, der gaae den private Veie, tiltager ogsaa med hvert Aar. I Anmærkningerne til Finantsloven for indværende Finantsaar kunde man saaledes see, at Antallet i det da forløbne Aar havde været ligesaa stort, som i samtlige de 3 foregaaende Aar. Her ude paa Nørrebro see vi jo ogsaa et privat Seminarium voxe frem, trods de store Privilegier, som Statsseminarierne have forud for det. Det begyndte i 1859 med et ringe Antal, som gradviis er voyet, indtil det i sidste Vinter naaede 180, der er ikke saa lidt over det Dobbelte af det Antal, som, saavidt jeg veed, Stats-